

HEMSJÖ SAMHÄLLE

När järnvägen 1874 drogs fram längs Mörrumsån genom Västra Härnäs by fick järnvägsstationen namnet Hemsjö. Byn blev herefter i dagligt tal kallad Hemsjö.

Hemsjö samhälle växte upp kring järnvägsstationen, kraftstationen och Hemsjö gård med industrier, affärer, skräddare, smedja, skomakare och godtemplarloge. Den äldre bebyggelsen är från 1800-talets senare hälft; Hemsjö gård med ekonomibyggnader, Hemsjö övre kraftstation med dammanläggning och kanal, Karlsagården, ordenshuset och stationshuset. Karlsagården låg vid kanalen. Mangårdsbyggnaden revs 1998, ladugården finns kvar.

Järnvägsstationen med postkontor var samhällets medelpunkt och en stor tillgång för bygden. Med järnvägen transporterades sågtimmer, ved och andra skogsprodukter. Vid stationen fanns även ett magasin för ekbark som på den tiden var mycket efterfrågad.

En ny väg mot Kyrkhult byggdes på 20-talet. Den utgick från stationen och löpte på de branta sluttningarna mot nordväst. Tidigare gick vägen genom Angölsmåla. 1971 var landsvägen utanför samhället, **riksväg 126**, färdigbyggd. Hemsjö slapp nu genomfartstrafiken.

En bit norr om centrala delen av byn ligger en grupp med hus. Den platsen kallas av Hemsjöbor för **nya stan**, husen byggdes på 1930-talet.

Strax norr om nya stan rinner **Gummarebäcken** ner under Angölsmålavägen. På sluttningen rinner vattnet i ett välmurat sensatt dike och användes förr vid tvättning.

Vid järnvägen norr om stationen fanns ett **sågverk** på 1930- och 40-talen. Ägare var Ivar Abrahamsson.

Hemsjö frivilliga brandkår. Brandstationen t.v. som låg vid Angölsmålavägen byggdes omkring 1940. Det lutande slangtornet var redan borta då byggnaden revs under 1970-talet.

Hemsjö Vandrarhem, låg i fröken Hanna Christenssons gård och hade 10 bäddar. Hanna var föreståndare för vandrarhemmet som endast var verksamt från 1940 till -42. Huset, som låg vid stationen, finns kvar men i ombyggt skick.

Hemsjö, omkr. 1910. Stationen t.h. Vandrarhemmet låg i huset bakom.

Omkring 1940 fanns ett antal affärer i Hemsjö som alla idag är nedlagda.

Firma Erik Olsson.
Lanthandel

Företaget, det äldsta på platsen, grundades av handlanden Christensson. Eric Olsson tillträdde 1937.

Konsum

Konsum uppfördes 1920 av Kooperativa handelsförbundet. Ägare var Konsumtionsföreningen Solid Karlshamn.

Firma Carl Sjöström
Lanthandel

År 1928 övertog köpman Sjöström lanthandeln av den tidigare ägaren, handlanden G.B. Melander.

C.A.Lindqvist Kött-, Fläsk- och Charkuteriaffär. Lindqvist övertog affären 1939 efter firma Olof Olsson. Lokalerna omfattade affär, kylrum, charkuterifabrik, slaktbod, rökrum och kokrum. Varorna försålles även från egen skåpbil till angränsande orter.

Amanda Nilssons Speceriaffär och bageri låg vid stationen.

Logen Klippfästet. Logen bildades den 23 november 1895 efter ett föredrag av den kände nykterhetstalaren Thomas Larson och hade vid starten 12 medlemmar. Den första tillfälliga möteslokalen hade man hos LD Bergström. Året därpå uppläts ett per rum i den s.k. Karlsagården. 1907 på nyåret hölls invigning i ett nytt eget hus som uppförts på en tomt vilken ägdes av Hemsjö Kraft AB. Lokalerna användes som mötes- och biograflokal, dessutom anordnades kurser och föreläsningar. Logen Klippfästets och ABF:s bibliotek var också inrymt här. Sluttningarna mot öster var förr uppodlad mark.

Ordenshuset är idag tillbyggt och disponeras av samhällsföreningen. Huset ligger på Ordensvägen.